

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής κοινότητας παρισιού και περιχώρων-bulletin d'information de la communauté hellénique de paris et des environs
οκτώβριος 2005 - no 39 - octobre 2005

Maison de prêtre grec à Yeniköy - 1838

Η φετινή σχολική χρονιά άρχισε χωρίς άγχος και φασαρίες, ...αγριοκυτάγματα και γκρίνια. Λειτουργούν ήδη πέντε μονάδες διδασκαλίας ελληνικής γλώσσας, στη περιοχή του Παρισιού. Στη Sartrouville, στο Neuilly-Plaisance, το σχολείο της rue de Naples στο 17°, το lycée Bergson στο 19°, και το νέο συγκρότημα στο 14 rue Victor Cousin με το διπλανό νηπιαγωγείο στο 23 rue Cujas, στο 5°. Από τη μιά ο καλός καιρός, από την άλλη η καλή διάθεση όλων, γονέων και εκπαιδευτικών, και τα πολλά παιδιά, που μπορούν να γίνουν ακόμη περισσότερα, έδωσαν μια νότα αισιοδοξίας στην έναρξη των μαθημάτων της ελληνικής. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι όλα τα προβλήματα και οι δυσκολίες εξαφανίστηκαν εν ριπή οφθαλμού. Και προβλήματα υπάρχουν ακόμη και δυσκολίες θα συναντήσουμε μπροστά μας. Άλλαξε όμως το κλίμα, άλλαξε η διάθεση και ξέρουμε πολύ καλά ότι μπορούμε να συζητήσουμε και να προσπαθήσουμε όλοι μαζί να βελτιώσουμε τη διδασκαλία των ελληνικών και να αυξήσουμε την αποτελεσματικότητά της. Στο στείο δίλημμα «σε ποιόν ανήκουν τα σχολεία;» που ταλάνισε την παροικία για πολλά χρόνια, θέλω να απαντήσω κάνοντας μιά φραστική υπέρβαση. Τα σχολεία ανήκουν κατά κύριο λόγο στα παιδιά. Τα σχολεία δημιουργήθηκαν για να μάθουν τα παιδιά της παροικίας την ελληνική γλώσσα και να κρατήσουν την επαφή τους με την Ελλάδα. Τα σχολεία δεν είναι χώρος πολιτικής αντιπαράθεσης και πεδίο σύγκρουσης προσωπικών αντιθέσεων και πολιτικών φιλοδοξιών.

Γονείς και μαθητές στην αυλή του λυκείου Bergson

Την περασμένη χρονιά έγιναν πολλές συζητήσεις με πρωτοβουλία της Κοινότητας γύρω από το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στους απόδημους. Μπορώ να σας βεβαιώσω ότι τους ίδιους προβληματισμούς και τα ίδια προβλήματα έχουν οι απανταχού Έλληνες. Βεβαίως η κάθε παροικία έχει τις ιδιαιτερότητές της. Ενδεικτικά αυτού του ενδιαφέροντος ήταν όσα ειπώθηκαν στο 8° Διεθνές Συνέδριο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και διδασκαλίας των ελληνικών, ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, που έγινε στην Πάτρα από τις 8 έως τις 10 Ιουλίου του 2005. Με συμμετοχή 100 και πλέον εισηγητών, παρουσία 200 περίπου εκπαιδευτικών από

την Ελλάδα και το εξωτερικό. Ο πρόεδρος του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών και τακτικός καθηγητής του Π.Τ.Δ.Ε, κ. Παντελής Γεωργιογιάννης, κάλεσε τους Έλληνες παιδαγωγούς και εκπαιδευτικούς από όλο τον κόσμο, που παραβρέθηκαν σε αυτό το Συνέδριο, να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την βελτίωση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό, (είναι σημαντικό να αναφερθεί, ότι οι ενδιαφερόμενοι-καθηγητές της ελληνικής γλώσσας -μπορούν να προμηθευτούν τα πρακτικά του πολύ σημαντικού αυτού συνεδρίου σε ηλεκτρονική μορφή από το αρμόδιο Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών, e-mail: george@upatras.gr & grant@otenet.gr).

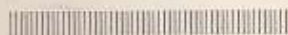

Λίγο πριν αρχίσουν τα μαθήματα στο 14 rue Victor Cousin

Αρχές Αυγούστου 2005 έγινε το συνέδριο των αποδήμων Κορινθίων, που διοργάνωσε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κορινθίας. Ενδιαφέρον παρουσίασε η εισήγηση της κ. Ανδριανής Ζαγκούτα, ειδικής συνεργάτιδας της Γραμματείας Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και Παιδείας Ομογενών του υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στην ομιλία της η κ. Ζαγκούτα τόνισε ότι η διατήρηση της ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό έχει πολύπλευρη σημασία, καθώς είναι απαραίτητη για την διατήρηση των δεσμών της ομογένειας με την πατρίδα, την κατανόηση και διάδοση των αρχών και αξιών του πολιτισμού μας σε όλες τις γωνιές του κόσμου. Η Ειδική Γραμματεία Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης έχει την ευθύνη της χάραξης και εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας στο χώρο αυτό και προΐσταται της Διεύθυνσης Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (Δ.Π.Ο.Δ.Ε.), που είναι το αρμόδιο διοικητικό όργανο. Συνεργάζεται επίσης, με το Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (Ι.Π.Ο.Δ.Ε.), που λειτουργεί ως συμβουλευτικό όργανο. Η εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων του εξωτερικού και η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης εξαρτάται, επίσης, από την αποτελεσματική συνεργασία της Ειδικής Γραμματείας και των διοικητικών υπηρεσιών του υπουργείου Παιδείας με πλήθος φορέων (ΥΠΕΞ, υπ. Πολιτισμού, Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, Προξενικές Αρχές, ΚΕΓ, ΣΑΕ και τις ομογενειακές

οργανώσεις). Η κ. Ζαγκούτα επεσήμανε ότι λόγω των παγκόσμιων οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών συνθηκών, αλλά και των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζουν οι ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού σε κάθε ήπειρο, το υπουργείο Παιδείας πρέπει να προσαρμόζει το έργο του στα δεδομένα αυτά λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γλωσσικές προϋποθέσεις και τα κίνητρα μάθησης αλλά και οι προσδοκίες των μαθητών της νέας γενιάς, διαφοροποιούν σημαντικά τις ανάγκες από αυτές των προηγούμενων γενεών. Στο εξωτερικό λειτουργούν 26 Συντονιστικά Γραφεία εκπαίδευσης, ενώ το υπουργείο για την στελέχωση των σχολικών μονάδων αποσπά εκπαιδευτικούς διάφορων ειδικοτήτων σε 60 χώρες στις πέντε ηπείρους. Σήμερα σε όλο τον κόσμο υπηρετούν 4500 αποσπασμένοι και συμβασιούχοι ομογενείς εκπαιδευτικοί στα ελληνικά σχολεία του εξωτερικού. Τόνισε ότι σημαντική εξέλιξη αποτελεί και η αύξηση του αριθμού των υποψηφίων και των εξεταστικών κέντρων (2.500 υποψήφιοι σε 74 εξεταστικά κέντρα ανά τον κόσμο) για την χορήγηση των πιστοποιητικών ελληνομάθειας του ΥΠΕΠΘ.

Όλοι, λοιπόν, βλέπουν την ανάγκη προσαρμογής και βελτίωσης της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στους αποδήμους. Μένει, κι αυτό είναι το πιο δύσκολο, να υλοποιηθούν οι εξαγγελίες και να χρησιμοποιηθούν δημιουργικά και αποτελεσματικά οι διαπιστώσεις. Εμείς σαν παροικία είμαστε διατεθειμένοι να βοηθήσουμε συνειδητά με όλα τα διαθέσιμα μέσα.

Ενώ η ΕΕ συζητούσε, υπό την «εμπνευσμένη» Βρετανική Προεδρία, τι απάντηση θα δώσει στη Τουρκική δήλωση ότι δεν αναγνωρίζει τη Κυπριακή Δημοκρατία και μετρούσαν τη βαρύτητα και την ερμηνεία των λέξεων, στις Βρυξέλλες επρόκειτο να εκδικαστεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η προσφυγή δύο Τουρκικών ιδρυμάτων που είχαν ιδρυθεί από την εποχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και λειτουργούν μέχρι σήμερα προστατευόμενα από τη συνθήκη της Λωζάνης, του *Fener Rum Erkek Lisesi Vakfi* που έχει σαν στόχο τη διδασκαλία των ελληνικών στο λύκειο του Φαναριού στη Πόλη (Μεγάλη του Γένους Σχολή) και του *Yedikule Surp Pirgiz Ermeni Hastanesi Vakfi* που είναι το ίδρυμα που διαχειρίζεται το αρμένικο νοσοκομείο Surp Pirgiz του Yedikule. Ζητούν να τους επιστραφούν οι τίτλοι ιδιοκτησίας που απέκτησαν είτε με αγορά είτε από δωρεές, τίτλους ιδιοκτησίας που ακύρωσε η Τουρκία. Και έρχεται και δίνει αυτή η ιστορία με μιά πρόσφατη δήλωση του εκπροσώπου της Κομισιόν, απαντώντας σε παρέμβαση του ευρωβουλευτή του ΣΥΝ Δημήτρη Παπαδημούλη που έθεσε, στη συνεδρίαση της Επιτροπής Αναφορών, του ευρωκοινοβουλίου το θέμα των ελληνικών περιουσιών στην Κωνσταντινούπολη και πιο συγκεκριμένα την υπόθεση Πολυξένης Πιστικά – Φωκά "Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωρίζει ότι Έλληνες πολίτες συνάντησαν προβλήματα σε σχέση με κληρονομικά τους δικαιώματα στην Τουρκία. Ανησυχούμε ιδιαίτερα γι' αυτό και θέσαμε το ζήτημα πέντε φορές τον τελευταίο χρόνο στις τουρκικές αρχές. Οι τουρκικές αρχές δεν

έχουν δώσει απάντηση. Τα επιχειρήματα τους δεν είναι πειστικά. Η Κομισιόν θα εξακολουθήσει να θίγει το θέμα στις τουρκικές αρχές".

Υπενθυμίζεται ότι η απόφαση του τουρκικού δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία η Πολυξένη Πιστικά δεν μπορεί να κληρονομήσει τον πατέρα της γιατί ήταν Ελληνίδα (!) είχε απασχολήσει έντονα την κοινή γνώμη σε Ελλάδα και Τουρκία το 2000. Ο ευρωβουλευτής του ΣΥΝ πρότεινε να αναληφθούν πρωτοβουλίες για να υλοποιηθεί η θέση του ευρωκοινοβουλίου, το οποίο από το 1994 "καλεί την τουρκική κυβέρνηση να παρέμβει να ανακληθούν οριστικά τα απαράδεκτα μυστικά διατάγματα του 1964 και η απόρρητη εγκύκλιος 8-11-27433/10-7-88 και με νομοθετική και διοικητική πράξη αυξημένου κύρους να ανακαλέσει όλα τα δικαστικά ή άλλα μέτρα δέσμευσης των εν λόγω περιουσιών".

Είναι γνωστό ότι το τουρκικό κράτος έχει κατά καιρούς δημεύσει 11.900 ακίνητα Ελλήνων της Πόλης, αξίας περίπου 14 δισ. Ευρώ. Το Τουρκικό κράτος γράφει στα «παλιά του τα παπούτσια» τα δικαιώματα των μειονοτήτων (ακόμη περιμένουμε τη επανα-λειτουργία της Σχολής της Χάλκης), κατέχει τη μισή Κύπρο και απειλεί με τρία χρόνια φυλάκιση τον Ορχάν Παμούκ, που τόλμησε να μιλήσει για τη σφαγή των Αρμενίων και για το Κουρδικό. Για ακόμη μιά φορά αισθάνομαι υποχρεωμένος να επαναλάβω ότι κατά τη γνώμη μου, όσο η Τουρκική κυβέρνηση δεν συμμορφώνεται με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, όσο κατέχει την μισή Κύπρο και δεν επιτρέπει τις βασικές ελευθερίες του ατόμου, δεν μπορεί να έχει θέση στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παρίσι 24 Σεπτεμβρίου 2005
Ανδρέας Τσαπής

ABONNEZ-VOUS A LA COMMUNAUTE HELLENIQUE
ET A SON BULLETIN D'INFORMATION

το δελτίο

Responsable de la publication : Andréas Tsapis,
Communauté Hellénique de Paris et des Environs
Maison de la Grèce, 9, rue Mesnil, 75116 Paris
tel : 0147046789 ; fax : 0147046813 ; e-mail :
communautehelleniqueparis@wanadoo.fr

L'Association de Bienfaisance de Saint Stéphane
organise un dîner dansant
le samedi 19 novembre 2005, à la salle de l'UNESCO
Participation 65 €
Renseignements, réservations : 01 45 39 94 72

Orients : Jérusalem et Constantinople, du document à la recherche

10e anniversaire de la bibliothèque Jean de Vernon

BOSEB- IFEB, 10-15 octobre 2005

Le présent a besoin du passé, le passé éclaire le présent. Que peuvent nous apporter aujourd'hui l'étude et la compréhension des documents archéologiques et des textes des siècles passés ? Comment peut s'opérer la transmission de cet héritage pour la recherche contemporaine ? Mais aussi, selon quels engagements le savoir historique et l'érudition ont-ils progressé du XVe au XXe siècle ?

Telles sont les questions que souhaite poser l'exposition « Orients » organisée par la bibliothèque Jean de Vernon, qui réunit, au centre de Paris, deux bibliothèques spécialisées, la BOSEB, (Bibliothèque œcuménique et scientifique d'études bibliques), fondée en 1967, et l'IFEB (Institut français d'études byzantines : voir encadré). Pour ce faire, l'exposition, dans laquelle seront présentés des documents originaux (tablettes, manuscrits, éditions orientales, sceaux, cartes, photographies ...) sera accompagnée d'une série de conférences et de rencontres thématiques qui permettront au public de dialoguer avec des chercheurs. Deux promenades numériques seront également proposées sur ordinateur : « Constantinople byzantine », à partir de gravures anciennes et de photos ; « Jérusalem byzantine », à travers une reconstitution de ses principaux monuments aujourd'hui disparus ou altérés.

La partie consacrée à Constantinople présentera deux points de vue : d'une part, le regard occidental sur la Ville, notamment à travers les voyageurs qui l'ont visitée après la Chute, et les recherches historiques qui ont découlé de ces contacts ; d'autre part, l'héritage de ce qu'on appelle « καθ' ἑμάς Ανατολή », avec des pièces relevant d'un certain « patrimoine orthodoxe ». Ces dernières ont souvent été produites dans les moments les plus difficiles de la période post-byzantine, dans un souci de conservation, mais aussi avec l'espoir d'un renouveau. Enfin, les points de contact entre ces deux mondes, occidental et oriental, seront aussi abordés : une section est en effet consacrée au schisme et aux rapports étonnants que l'Eglise orthodoxe a pu avoir avec les autres confessions.

Parmi les pièces les plus remarquables présentées au public, signalons l'*Ammonius* édité à Venise en 1500 grâce au mécénat d'Anne Notaras, la *Confession d'Augsbourg* grecque envoyée par les protestants au patriarche Jérémie II Tranos en 1575, le *Trebnik* de Pierre Mohyla (Kiev 1636), le cachet du patriarche Dosithée II de Jérusalem (1669-1707), un psautier « Karamanli » (en langue turque transcrite en caractères grecs), les sceaux de Georges II Xiphilin patriarche de Constantinople (1191-1198), du pape Boniface VIII (1294-1303) et de Théodora Paléologina (XIIIe), mère de l'empereur Michel VIII (1258-1261). La tradition musicale byzantine sera quant à elle représentée par un manuscrit du XVIIIe s. Enfin, pour illustrer de façon vivante cet héritage, un chœur

byzantin interprétera le *Canon de la Résurrection* de Jean (15/10, à 17h).

Programme des conférences – rencontres

- 10/10** 13h15 : Histoire de la bibliothèque de l'IFEB (Albert Failler)
17h : La Bible grecque et les Pères de l'Eglise (conférence inaugurale par Marguerite Harl)
- 11/10** 13h15 : Philologie et histoire de l'Orient chrétien (Muriel Debié)
17h : Voyages et voyageurs à Constantinople (Jean-Pierre Grémois)
- 12/10** 13h15 : Catholiques et orthodoxes sur l'île de Chio au XVIIIe s. (Niki Papaïliaki)
17h : Les interrogations dans le livre de Job (Declan Hurley)
- 13/10** 13h15 : Qumran : état de la recherche (Claude Tassin)
17h : La théologie byzantine aujourd'hui (Giuseppe Conticello)
- 14/10** 13h 15 : L'historiographie biblique de l'époque du Second Temple (Arnaud Sérandour)
17h : Les éditions anciennes de textes byzantins (XVIIe-XIXe s.) et leur utilisation dans la recherche actuelle (Marie-Hélène Blanchet)
- 15/10** 14h : L'apport des sources privées pour l'étude de l'Egypte gréco-romaine (Gilles Gorre)
16h : Bible et archéologie (Jacques Briend)

L'Institut français d'études byzantines (IFEB) a été fondé à Istanbul il y a exactement 110 ans, le 7 octobre 1895, par des missionnaires français de la congrégation des Assomptionnistes. Le premier directeur de l'Institut fut le savant Louis Petit (1868-1927), qui devint par la suite archevêque latin d'Athènes. Se démarquant de la plupart des autres missions, qui poursuivaient clairement une action de prosélytisme en Orient, les membres de l'IFEB se tournèrent très vite vers l'étude scientifique de la civilisation byzantine et plus généralement du monde orthodoxe, abandonnant progressivement le but initial. Ainsi, plusieurs byzantinistes illustres du XXe s. travaillèrent dans le cadre de l'Institut : Vitalien Laurent, Jean Darrouzès, Raymond Janin, Jean Gouillard, Paul Gautier. Le dernier directeur de l'IFEB fut le philologue et historien Albert Failler. Dans une odyssée qui dura plusieurs décennies, l'IFEB fut obligé de quitter Istanbul (1937), de se transférer à Bucarest (1937-1947) et enfin de revenir en France. Mais ce n'est qu'en 1995 que sa précieuse bibliothèque, avec ses remarquables et rares collections de livres grecs, put s'installer dans un bâtiment moderne et luxueux, construit grâce au don de la famille Jean de Vernon. Elle est désormais ouverte aux étudiants, chercheurs et à tous ceux qui effectuent des travaux relatifs à Byzance, la Turcocratie et plus généralement le monde orthodoxe.

**Ιεροσόλυμα και Κωνσταντινούπολη - Από το
τεκμήριο στην έρευνα
Η 10η επέτειος της βιβλιοθήκης Jean de Vernon
(BOSEB-IFEB)
10-15 Οκτωβρίου 2005**

Το παρόν έχει ανάγκη το παρελθόν, το παρελθόν φωτίζει το παρόν. Τι μπορούν να μας προσφέρουν σήμερα η μελέτη και η κατανόηση των αρχαιολογικών μαρτυριών και των κειμένων των περασμένων αιώνων; Πώς φτάνει η κληρονομιά αυτή μέχρι την σύγχρονη έρευνα; Και τέλος, ποιες οι κινητήριες δυνάμεις που προώθησαν την ιστορική γνώση και τη λογιόσυνη από τον 15ο ως τον 20ο αιώνα;

Τέτοιου είδους ερωτήσεις θέτει η έκθεση *Orients* που οργανώνεται από την Βιβλιοθήκη Jean de Vernon, η οποία συγκεντρώνει στο κέντρο του Παρισιού τις συλλογές δύο ειδικευμένων βιβλιοθηκών, της BOSEB (Οικουμενική και Επιστημονική Βιβλιοθήκη Βιβλικών Μελετών - 1967) και του IFEB (Γαλλικό Ινστιτούτο Βυζαντινών Σπουδών - 1895).

Για τον σκοπό αυτό, η έκθεση, στην οποία παρουσιάζονται πρωτότυπα τεκμήρια (χειρόγραφα, ελληνικές και σλαβικές εκδόσεις, σφραγίδες, σιγίλλια, χάρτες, φωτογραφίες ...) θα συνοδεύεται από μία σειρά ομιλιών και συναντήσεων που θα δώσουν την ευκαιρία στο κοινό να συζητήσει με τους ερευνητές. Δύο ηλεκτρονικές περιηγήσεις, η μία στην βυζαντινή Κωνσταντινούπολη, με βάση παλιά χαρακτηριστικά και φωτογραφίες, και η άλλη στην βυζαντινή Ιερουσαλήμ, μέσα από μια αναπαράσταση των κυριοτέρων μνημείων που σήμερα έχουν χαθεί ή αλλοιωθεί, θα συμπληρώνουν τον κύκλο των εκδηλώσεων.

Το τμήμα που αφιερώνεται στην Κωνσταντινούπολη στρέφεται γύρω από δύο άξονες. Το «δυτικό βλέμμα» στην Πόλη, συγκεκριμένα, οι περιηγήσεις αυτών που την επισκέφθηκαν μετά την Άλωση, και οι ιστορικές έρευνες που πηγάζουν από τις επαφές αυτές. Η «καθ' ημάς Ανατολή» με αντικείμενα που μαρτυρούν την συνέχιση μιας ορθόδοξης κληρονομιάς, και των οποίων η γένεση μας παραπέμπει στις πιο δύσκολες στιγμές της μεταβυζαντινής περιόδου. Τέλος, ένα τμήμα της έκθεσης είναι αφιερωμένο στα σημεία επαφής ανάμεσα στους δύο κόσμους, ανατολικό και δυτικό, στο σχίσμα και στις ιδιαίτερες σχέσεις της Ορθοδοξίας με τον Καθολικισμό και τον Προτεσταντισμό.

Ανάμεσα στα πιο σημαντικά αντικείμενα που εκτίθενται, ας σταθούμε στον *Αμμώνιο*, που εκδόθηκε στην Βενετία (1500) με χορηγία της Άνας Νοταρά, στην ελληνική μετάφραση της *Ομολογίας της Αυγούστας*, που στάλθηκε από τους προτεστάντες στον πατριάρχη Ιερεμία Β' Τρανό στα 1575, στο *Ευχολόγιο* του Πέτρου Μογίλα (1636), στην σφραγίδα του Δοσιθέου Β' Ιεροσολύμων (1669-1707), στο καραμανλίδικο Ψαλτήρι, στα σιγίλλια των Γεωργίου Β' Ξιφιλίνο, πατριάρχη Κωνσταντινούπολεως (1191-1198), του Πάπα Βονιφάτιου Η' (1294-1303) και της Θεοδώρας Παλαιολογίνας (13ος αι.). Η βυζαντινή μουσική παράδοση αντιπροσωπεύεται από

ένα χειρόγραφο του 18ου αιώνα, ενώ συγχρόνως μια βυζαντινή χορωδία θα ερμηνεύσει τον *Κανόνα της Αναστάσεως* του Ιωάννου Δαμασκηνού (15 Οκτ., ώρα 17).

*La Citerne basilique (Yerebatan saray) à Constantinople :
gravure de T. Allom et W.H. Capone, Londres 1838.*

Το Γαλλικό Ινστιτούτο Βυζαντινών σπουδών (IFEB) ιδρύθηκε στην Κωνσταντινούπολη πριν 110 χρόνια ακριβώς, στις 7 Οκτωβρίου 1895, από Γάλλους ιεραποστόλους του τάγματος των Assomptionistes. Πρώτος διευθυντής του ιδρύματος υπήρξε ο Louis Petit (1868-1927), ο κατόπιν καθολικός αρχιεπίσκοπος Αθηνών. Σε αντίθεση με την άκρως προσηλυτιστική στάση που υιοθετούσαν οι περισσότεροι ιεραπόστολοι στην Ανατολή, τα μέλη του IFEB στράφηκαν πολύ γρήγορα προς την επιστημονική μελέτη του βυζαντινού πολιτισμού και γενικότερα του ορθόδοξου κόσμου. Έτσι, σημαντικοί βυζαντινολόγοι του 20ου αιώνα όπως οι Vitalien Laurent, Jean Darrouzès, Raymond Janin, Jean Guillard, Paul Gautier και Albert Failler προέρχονται από το κέντρο αυτό. Μετά από μια πολυετή οδύσσεια, κατά την οποία το IFEB αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Κωνσταντινούπολη (1937), να μεταφερθεί στο Βουκουρέστι (1937-1947) και τέλος να επιστρέψει στην Γαλλία, η πολύτιμη βιβλιοθήκη του κέντρου, με τις σπουδαίες και σπάνιες συλλογές της ελληνικών βιβλίων, εγκαταστάθηκε στο Παρίσι, σ' ένα κτίριο που οικοδομήθηκε με δωρεά της οικογενείας Jean de Vernon (1995). Είναι πλέον ανοικτή στους φοιτητές, στους ερευνητές και σε όσους εκπονούν μελέτες σχετικές με τον ορθόδοξο κόσμο, το Βυζάντιο και την Τουρκοκρατία.

IFEB - Institut catholique de Paris
21 rue d'Assas, 75006 Paris
01 44 39 52 32 - bibliotheque.de.vernon@icp.fr

Vassa Conticello
Maître de Conférences à l'EPHE
Directrice de la Bibliothèque de l'IFEB

Les heures d'ouverture de l'exposition sont : du lundi
10 octobre au samedi 15 octobre, de 11h à 18h.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ

*Συλλογιέμαι τη μοναξιά ενός παιδιού που παίζει
ολομόναχο σ' ένα*

κίπο μες την ερημιά του καλοκαιρινού απομεσημέρου.

Ίσως οι πιο ωραίοι στίχοι ενός ποιητή ν' άρχισαν εκεί.

*Τάσος Λειβαδίτης: Οι στίχοι [Από τη συλλογή
«Τα χειρόγραφα του φθινοπώρου»]*

Το σε όλους γνωστό μυθιστόρημα του Λέοντα Τολστόϊ «Άννα Καρένινα» ξεκινάει με την εξής δήλωση: «όλες οι ευτυχημένες οικογένειες λίγο πολύ μοιάζουν, όλες οι δυστυχημένες λίγο πολύ διαφέρουν». Σήμερα, εκατόν είκοσι περίπου χρόνια αργότερα, τα λόγια αυτά επαναλαμβάνονται με τη διαφορά ότι στη θέση της λέξης «οικογένειες» μπαίνει η λέξη «άτομα». Γιατί σήμερα, περισσότερο από ποτέ, η εξέλιξη και η επιβίωση του καθενός εξαρτάται από τους άλλους στο βαθμό που μπορεί να τους ωθεί σε μια πορεία ατομιστική. Οι συνθήκες του σύγχρονου βιομηχανικού πολιτισμού με τον σκληρό ανταγωνισμό και κατά συνέπεια την απομόνωση που συνεπάγεται και που διέπει τις ανθρώπινες σχέσεις, ευνόησε την ανεξάρτητη ανάπτυξη του ατόμου, με συνέπεια την εξατομίκευση της δυστυχίας του. Όσα τα άτομα, τόσα και τα προβλήματα. Η δυστυχία του καθενός είναι πια ατομική και σε αυτό συνετέλεσε αναμφίβολα η εκδημοκρατικοποίηση των οικογενειακών σχέσεων που εκδηλώθηκε με την επικράτηση της ισότητας μεταξύ των συζύγων και την αποδοχή της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας των παιδιών.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η απομόνωση για την οποία έγινε λόγος εμφανίζεται ακόμη και μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της οικογένειας. Η προστατευτική λειτουργία που κάποτε χαρακτήριζε την οικογένεια, έπαψε πια να υφίσταται στον καθοριστικό βαθμό τουλάχιστον που τη γνώρισαν οι σύγχρονοι «ώριμοι», το ίδιο και η ψυχαγωγική και γενικότερα η συναισθηματική λειτουργία της. Η σύγκριση της σύγχρονης οικογένειας, «συζυγικής ή πυρηνικής» συνήθως, με τους δυο συζύγους και τα ολιγάριθμα ανήλικα παιδιά, με την παλιά, παραδοσιακή οικογένεια είναι εντελώς ανέφικτη. Σήμερα οι πεπονηθείσες των νέων σχηματίζονται κυρίως μέσα από τις εμπειρίες που βιώνουν, ενώ «οικογένεια» γι' αυτούς δεν είναι τίποτε άλλο παρά οι σχέσεις που διαμορφώνουν με τους γονείς και τα αδέρφια τους, σχέσεις που πολλές φορές χαρακτηρίζονται από «έλλειψη κατανόησης» ή γίνονται αφορμή συγκρούσεων που παγιδεύουν τα μέλη της οικογένειας σε ένα φαύλο κύκλο απογοητεύσεων.

Οικογενειακές στιγμές που προκαλούν τη μνήμη και προδοτούν τη φαντασία και ακολούθως τη γραφή δεν είναι πια παρά προνόμιο των «παλιών» συγγραφέων. Εκείνη η αρμονία του παιδικού κόσμου που καταγράφει στη μνήμη σχήματα και μορφές, εικόνες, χρώματα, γεύσεις και οσμές που μας ακολουθούν, ένα φανταχτερό χριστουγεννιάτικο δέντρο, το οικογενειακό τραπέζι ή εκείνη η παιδική ασθένεια που κατέληγε στη γαλήνια ευφορία της ανάρρωσης ανάμεσα στα αγαπημένα πρόσωπα των οικείων, όλα εκείνα που λειτουργούν όχι μόνο ως αφορμή και

ερέθισμα γραφής αλλά και ως αναδίφηση της αιωνιότητας¹ δεν αποτελούν πλέον παρά κατάλοιπα ενός κόσμου που χάθηκε, μιας εποχής που τα ίχνη της έσβησαν απόλυτα σαν από το σφουγγάρι που καθάρισε στον πίνακα μιας σχολικής τάξης τα ίχνη που άφησε η αλγεβρική εξίσωση.

Η ζωτική αναθύμηση πτυχών του παρελθόντος που συνοδεύει διαβίου τον άνθρωπο ανατίθεται πια στη γραφή που τροφοδοτούμενη από τα εναλλασσόμενα βάθη της παιδικότητας εικονοποιεί το παρελθόν. Η παλιά, ζεστή οικογενειακή ατμόσφαιρα μπαίνει στο χώρο του παραμυθιού με την έννοια ότι δίνει υπόσταση σε βιώματα του χρόνου που προηγείται της ενοχής ή και της προσαρμογής, του χρόνου της αθωότητας. Στην ελληνική Λογοτεχνία υπάρχουν άφθαστες σελίδες:

«Ό, τι μίλησε στην παιδική ψυχή μας ήταν βέβαια η μάνα, ο πατέρας, όμως και η βαθιά ελληνική ρίζα και η θάλασσα [...]», γράφει η Ιωάννα Τσάτσου στο βιβλίο της για τον αδελφό της Γιώργο Σεφέρη.

«Η μάνα ήταν γυναίκα βιβλική[...] Όπως τη βλέπω στο περιβάλλον της ομηρικής οικονομίας της Ιωνίας, με την ασάλευτη πίστη της και το φόβο του Θεού, μου θυμίζει μορφή της Παλαιάς Διαθήκης. Προχωρούσε πάντα με την καρδιά και ποτέ δεν έχανε το δρόμο της.[...]

Τόσο άμεση και καρδιακή η αλληλεγγύη της [μάνας], και σιγανή, σαν να ζητούσε συγχώρηση. Ταυτίζονταν με το δυστυχημένο. Έτρεμε να μην προσβάλει την ανθρωπιά του, την περηφάνεια του [...]. Η μάνα χωρίς ποτέ να μας διδάξει, μας άφησε ανυπολόγητη κληρονομιά: την πίστη στην παρουσία του Θεού. Αυτή η πίστη παραστάθηκε στο Γιώργο ως το τέλος [...]

[...]Το βράδυ στο κρεβάτι μας περιμέναμε τον πατέρα να μας πει καληνύχτα. Μας έδειχνε πάντα απέραντη τρυφερότητα σαν είμαστε μικροί. Άφες σκάλιζε στο ξύλο καραβάκια για το Γιώργο με τ' αμύαρι τους, τα κατάρτια τους, το κινητό τιμόνι τους[...]

*Τα παιδιά όταν μεγαλώνουν είναι πάντα κορεσμένα από τις αρετές των γονιών τους. Η κοινή ζωή δείχνει μικροελαττώματα, που κουράζουν, που κρίνονται αωστήρα. Με τα χρόνια η αυταρχικότητα του πατέρα μας καταπίεζε. Προπάντων το Γιώργο. Γιατί από κείνον είχε μεγάλες αξιώσεις. Τον ήθελε τέλειο σε κάθε τι [...] Το αίσθημα της ευθύνης του για τη μόρφωσή μας, ίσως να ήταν υπερβολικό. Τη μελέτη του Γιώργου την παρακολουθούσε ο ίδιος. Ξενυχτούσε ο ίδιος μαζί του. Τότε ένιωθα τ' αδέρφι μου να βασανίζεται και λιπόμωνα. Όμως τώρα, με την απόσταση των χρόνων, βλέπω μ' εγνωμοσύνη την προσπάθειά του εκείνη [...]*²

Το παρελθόν επηρεάζει με την ανεξάντλητη δύναμή του τη λογοτεχνική γραφή. Πολλές φορές η

¹ «Τα παιδικά μου χρόνια είναι το πλησιέστερο πράγμα στην αναδίφηση της αιωνιότητας», γράφει ο Βλαντιμίρ Ναμπόκοφ στην αυτοβιογραφία του [«Μίλησε μνήμη», εκδ. Πατάκη, 1997, μετάφραση Γιώργος Βάρσος, στη σειρά ναντίλος-αναγνώσματα, σελ.35]

² Τα αποσπάσματα από το βιβλίο της Ιωάννας Τσάτσου: «Ο αδελφός μου Γιώργος Σεφέρης», εκδ. Εστίας, 1974, 4η έκδ. [Όλα από το κεφ.Α [1912-1918: Μια άλλη εποχή]

προσήλωση στην παιδικότητα γεννά αριστουργηματικές σελίδες. Ένας κόσμος «φρεσκοβαμμένος και κελαϊδιστός, γεμάτος από ονειροπολήματα και τη στοργή της πρώτης εφηβείας», όπως έγραφε ο Γιώργος Θεοτοκάς στο «Δαιμόνιο»:

«Είναι παράξενος και σκοτεινός ο ρόλος που παίζουν στη ζωή μας οι φωνές των ανθρώπων, έτσι καθώς ρυθμίζουν κάποτε, χωρίς να το σκεφτόμαστε τους ψυχικούς προσανατολισμούς μας. Παράξενες είναι και οι επιβιώσεις τους. Με το πέρασμα του καιρού, όταν χάνονται τα πρόσωπα κι αρχίζουν να σβήνουν και στη μνήμη μας και δεν μπορούμε πια να ξεχωρίσουμε, μέσα στην ομίχλη των περασμένων, τα χαρακτηριστικά τους και το ύφος τους, και δεν θυμόμαστε πια ούτε το χρώμα των ματιών ούτε τον παλμό των κορμιών, οι φωνές μένουν καμιά φορά. Τις ξανακούμε τις ώρες της μοναξιάς, που μιλούνε σιωπηλές. Είναι σαν ένας απελπισμένος αγώνας εναντίον της λήθης [...] Οι ποιητές μίλησαν πολύ για τα μάτια της ψυχής. Θα μπορούσε ίσως κανείς να μιλήσει και για μια άλλη ανάλογη αίσθηση, για την ακοή της ψυχής...»³

Στη δομή της πλοκής του «Δαιμόνιου» μπορεί κανείς να αναγνωρίσει στοιχεία του μυθιστορήματος της «μαθητείας», είδος που αναπτύχθηκε στην Ευρώπη και ενδιαφέρεται κυρίως για τις συνέπειες των περιπετειών της ζωής ενός ήρωα στην ψυχολογική και κοινωνική του εκπαίδευση. Ο γερμανικός όρος [Bildungsroman], αναφέρεται στην μαθητεία που οφείλει να υποστεί ένας ήρωας για να βρει τη δική του συμπεριφορά, την ταυτότητά του μέσα στην κοινωνία⁴. Στη συμπεριφορά των ηρώων τέτοιων μυθιστορημάτων [σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και έργα του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν, του Τόμας Καρλάιλ και του Κάρολου Ντίκενς] υπογραμμίζεται ολοένα και περισσότερο το πνεύμα της υποκειμενικότητας και εσωτερικεύεται η προβληματική της διάπλασης. Στα τελευταία χρόνια του 19ου αιώνα το ευρωπαϊκό μυθιστόρημα μαθητείας και διάπλασης παίρνει τη μορφή διηγημάτων που εκφράζουν απογοήτευση.

Θα μπορούσε κανείς να παρατηρήσει ότι στα τρία διηγήματα του Γιώργου Θεοτοκά που δημοσιεύτηκαν εν είδει τριπτύχου στον τόμο «Ευριπίδης Πεντοζάλης και άλλες ιστορίες» με κοινό επίτιτλο «Παιδική

ηλικία» [1937], καθώς και στο μυθιστόρημα «Λεωνής» [εκδόσεις: 1940, 1946, 1965] βρίσκει το μυθιστόρημα της μαθητείας ένα από τα τελευταία του καταφύγια. Τα στοιχεία που τα χαρακτηρίζουν είναι βασικά η εξιδανίκευση της αστικής μελαγχολίας, η νοσταλγία, αλλά και η καταπιεσμένη διαμαρτυρία.⁵

Έργα που διερευνούν την παιδική ηλικία παραπέμποντας σε καταστάσεις της ιδιωτικής ή της δημόσιας ζωής με καθοριστική σημασία για το μέλλον του παιδιού και της οικογένειας, προβλήματα σχέσεων που βοηθούν τους νεαρούς αναγνώστες να αγγίξουν τον άνθρωπο στις καθολικότερες διαστάσεις του και λογοτεχνικοί χαρακτήρες που βιώνουν συγκρούσεις, οι οποίες σαρκώνουν τα προβλήματα της μεταβολής της μορφής της οικογένειας είναι θα λέγαμε, μια σύγχρονη μορφή μυθιστορημάτων «μύησης». Τα συναντάμε πολύ μεταγενέστερα και στον ελληνικό χώρο, όπου το δημοφιλέστερο είδος της λογοτεχνίας για νέους είναι το ρεαλιστικό μυθιστόρημα που χωρίς να υπονομεύει την αισθητική αξία του λογοτεχνικού έργου συμφιλιώνει τις απαιτήσεις της λογοτεχνικής δημιουργίας με την προτίμηση των νέων προς την πληροφόρηση και την πραγματικότητα, απόρροια της δύναμης των μέσων επικοινωνίας, όπως υποστηρίζει εδώ και μια δεκαετία η Denise Escarpit, γαλλίδα πανεπιστημιακός, καταξιωμένη στο χώρο των θεωρητικών και ιστορικών της Παιδικής Λογοτεχνίας.

«Το μυθιστόρημα [για παιδιά]», υποστηρίζει η Escarpit, «είναι έργο ανοιχτό, όχι στενά περιγραφικό και ο όποιος του διδασκισμός συνίσταται στο να διαπλάθει το άτομο, αφού τα συμπεράσματά του εξάγονται από βιωμένες καταστάσεις και διαπροσωπικές σχέσεις»⁶. Είναι φανερό ότι η συγγραφέας αναφέρεται σαφώς στη διάπλαση του νέου ατόμου, πράγμα στο οποίο στοχεύει και το μυθιστόρημα «μύησης».

Η λογοτεχνική δημιουργία ωστόσο, δεν καταγράφει απλώς την πραγματικότητα, αλλά σε ό,τι αφορά νέους αναγνώστες τουλάχιστον, οφείλει να δημιουργεί σε ένα φανταστικό επίπεδο ένα κόσμο που το περιεχόμενό του να βοηθά τα νεαρά άτομα να καθίστανται συνειδητά μέλη της ομάδας. Η φαντασία του άξιου μυθιστοριογράφου, «οδηγός του δυναμικού, του φανταστικού, αυτού που δεν υπάρχει, δεν υπήρξε και ίσως δεν υπάρξει ποτέ, αλλά θα μπορούσε να υπάρξει», όπως θα την όριζε ο μυθιστοριογράφος και μεγάλος διανοητής του αιώνα που πέρασε Ίταλο Καλβίνο⁷, καταγράφοντας τους διάφορους, δυνατούς

³ Το απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Γιώργου Θεοτοκά «Το δαιμόνιο», εκδ. Της Εστίας, 7η ανατύπωση, 1989, στη σελ. 38

⁴ Για το μυθιστόρημα της «μαθητείας», του οποίου το πρώτο μεγάλο παράδειγμα έδωσε ο Γκαίτε με το μυθιστόρημα «Τα χρόνια της μαθητείας του Βίλχελμ Μάιστερ, 1795-1796» [Wilhelm Meisters Lehrjahre] βλ. στην Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας [Ευρωπαϊκά Γράμματα, εκδ. Σοκόλη, τόμος Β', σελ. 399-406]. Η θεμελιώδης διαδικασία του μυθιστορήματος του τύπου αυτού αναλύεται σε τρεις φάσεις, κατά τις οποίες ένας παντοδύναμος αφηγητής συγκεντρώνει την προσοχή του στην κύρια δράση: στη διαδικασία της ψυχολογικής εξέλιξης, στο συνεχές και γενικά αποδοτικό παιχνίδι, το οποίο παίζεται ανάμεσα στον ήρωα και τον κόσμο, μέσα στον οποίο ο ήρωας κινείται.

⁵ Για το «Λεωνή» και τα διηγήματα «Παιδική ηλικία» του Θεοτοκά η αξιόλογη μελέτη του Γ.Π.Σαββίδη στα «Προλεγόμενα» του τόμου: «Σημειές στον ήλιο. Ο «Λεωνής» του 1940 με το Ημερολόγιο εργασίας του «Λεωνή» και τα διηγήματα της «Παιδικής ηλικίας», εκδ. Ερμής, 1985, φιλολογική έκδοση των Γ.Π.Σαββίδη και Μιχάλη Πιερή.

⁶ Denise Escarpit: «Η παιδική και νεανική λογοτεχνία στην Ευρώπη», στη σειρά Que sais-je?, Presse Universitaire de France, 1993. Μετάφραση: Στέση Αθήνη, Καστανιώτης, 1995, στη σελ. 178

⁷ Ίταλο Καλβίνο: Έξι προτάσεις για τη νέα χιλιετία, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1995, μετάφραση: Μαρία Σπυριδοπούλου, στη σελ. 138

συνδυασμούς και επιλέγοντας τους πιο ενδιαφέροντες ή διασκεδαστικούς μεταμορφώνει τις εικόνες της πραγματικότητας και κάνει τη συνείδηση του αναγνώστη να λειτουργεί κυρίως αισθητικά⁸. Έτσι, η διάπλαση του ατόμου πετυχαίνεται όχι μόνο με την περιγραφή της πραγματικότητας, αλλά και με τη μεταμόρφωσή της μέσα στο χώρο του φανταστικού. Στο σημείο αυτό συναντάμε την πεποίθηση των θεωρητικών του γενετικού δομισμού, που ενώ πιστεύουν ότι η λειτουργία των έργων τέχνης μοιάζει με εκείνη του ονείρου στη φροϋδική ψυχανάλυση [αφού και στις δυο περιπτώσεις πρόκειται για αποζημίωση των στερήσεων που επιβάλλει η πραγματικότητα], εν τούτοις υπεραμύνονται της άποψης ότι οι αξιώσεις της μορφής έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα από τις πεποιθήσεις του συγγραφέα⁹. Η οργανική σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στα στοιχεία της σύνθεσης [δομές βάθους] και σε αυτά του ύφους [δομές επιφάνειας] είναι ό, τι ακριβώς καταξιώνει ένα έργο που απευθύνεται σε παιδιά.

Στα 1977 το ελληνικό αναγνωστικό κοινό επεφύλαξε εξαιρετική υποδοχή στο έργο του Τολστόϊ «Η γκρινιάρια κατσίκ», είκοσι ρώσικα λαϊκά παραμύθια σε ελληνική απόδοση Γιάννη Ρίτσου. Η κριτική εντόπισε τον «εσωτερικό ρυθμό που κάνει το παραμύθι διασκεδαστικό και γοητεύει τον αναγνώστη»¹⁰. Ο εσωτερικός ρυθμός παρατηρείται και σε καθιερωμένους συγγραφείς που προσδιόρισαν με το έργο τους τις νέες τάσεις στην παιδική και νεανική λογοτεχνία και μεθόδευσαν μέσα στα διάφορα είδη του μυθιστορήματος [κοινωνικού, ιστορικού, περιπετειώδους ή φανταστικού] την ποιητικότητα σε άμεση αλληλεξάρτηση από την ψυχαγωγία.

Μερικά ενδεικτικά παραδείγματα από βιβλία της δεκαετίας του '70: το μυθιστόρημα της Άλκης Ζέη: «Κοντά στις ράγες» [1977], τα παραμύθια της Λότης Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου: «Τρεις φορές κι έναν καιρό σ' ένα πλανήτη μακρινό» [1977], τα θαλασσινά παιδικά διηγήματα της Σοφίας Φίντιση [1978], τα παραμύθια της Βάσως Στασινοπούλου [1977], τη «Μύγα» του Παντελή Καλλιότσου και τα «Γενέθλια» της Ζωρς Σαρρή [1978].

Στα μυθιστορήματα αυτά διαφαίνεται καθαρά η σχηματοποίηση του νέου σε ό, τι αφορά το μυθιστόρημα για παιδιά μέσα στην ελληνικό χώρο. Ο διδακτισμός απομακρύνεται δραστικά και η μεταμόρφωση της πραγματικότητας στα παιδικά μάτια γίνεται με τρόπο φυσικό. Παράλληλα το παιχνίδι

⁸ Ηρακλής Καλλέργης: «Το πρόβλημα της ιδεολογίας στα παιδικά λογοτεχνήματα», στον τόμο «Παιδική Λογοτεχνία: Θεωρία και πράξη, τόμος, εκδ. Καστανιώτη, 1993, σελ. 47

⁹ Βλ. σχετικά με τη θεωρία του γενετικού δομισμού και τον Lucien Goldmann στο βιβλίο της Ζωής Σαμαρά: «Προοπτικές του κειμένου», εκδ. Κώδικας, Θεσσαλονίκη, 1987, στη σελ. 54

¹⁰ Βίτω Αγγελοπούλου: «Τα βιβλία των παιδιών μας – παράθυρο στον κόσμο», εκδ. Πατάκης, 1997, σελ. 46-47

αναδεικνύεται βασική παράμετρος της λογοτεχνίας για παιδιά, με την έννοια ότι ενεργοποιεί λανθάνουσες δυνάμεις σε μια διαδικασία δημιουργίας προσωπικών σχέσεων με τη νέα πραγματικότητα.

«Μια φανταστική υπόθεση που παρασύρει μέσα στο καλούπι του παραμυθιού ένα μεγάλο κομμάτι της πραγματικότητας, είναι το καλύτερο που θα μπορούσαμε να ευχηθούμε», γράφει ο Τζιάνι Ροντάρι στη «Γραμματική της φαντασίας»¹¹

Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί το βιβλίο της Ειρήνης Μάρρα «Ο Πολικός και η Μελένια» [1978] με θέμα το διαζύγιο. Σε μια εποχή που τα μυθιστορήματα για εφήβους που επικεντρώνουν τη θεματική τους στο διαζύγιο είναι ακόμα ελάχιστα, το βιβλίο της Ειρήνης Μάρρα, επινοητικό και ευρηματικό έρχεται όχι μόνο να «αποδραματοποιήσει» το θέμα εντάσσοντάς το στο χώρο του παραμυθιού, αλλά και να εξοικειώσει το παιδί με μια κατάσταση που ενδεχομένως βιώνει.

Άλλα βιβλία για παιδιά που απομακρύνονται από τα παλιά πρότυπα και επιδιώκουν μέσα από τη γοητεία της αφήγησης και τη μορφική διαφοροποίηση – μεταμόρφωση να συντελέσουν στην ομαλή ένταξη του παιδιού στον κόσμο των ωρίμων και στην ομαλή κοινωνικοποίησή του, θα μπορούσαν επίσης ενδεικτικά να αναφερθούν τα: «Νιότη χωρίς τραγούδια» της Σοφίας Φίντιση [1978] με θέμα τη διαμαρτυρία κατά του πολέμου, της Βούλας Μάστορη «Ένα γεμάτο μέλια χεράκι» [1978], με θέμα τη φιλία ανάμεσα σε ένα παιδί κι ένα ηλικιωμένο μοναχικό άνθρωπο, της Πέπης Δαράκη «Με τα φτερά της Μαριώζ» [1979] με φόντο την αγροτική οικογένεια, του Σπύρου Τσίρου «Η αυλή με τα γεράνια» [1979], διηγήματα με γενικό θέμα τη ζωή των παιδιών στη μεγαλούπολη, του Μάνου Κοντολέων «Ο Φοκίων ήταν ελάφι» [1979] με έμμεσες αναφορές στη δικτατορία, το Πολυτεχνείο και τον πόλεμο του Βιετνάμ, όπως αυτά ανιχνεύονται σε μια κοινωνία ζών και της Ζωρς Σαρρή «Τα στενά παπούτσια» [1979] με θέμα τα εφηβικά προβλήματα.

Είναι προφανές ότι στη δεκαετία του '70 παρατηρείται στη λογοτεχνία για παιδιά έντονη προτίμηση στη θεματική έργων που προορίζονται για μεγάλους και αντανακλούν τα ήθη και τα πιστεύω μιας συγκεκριμένης εποχής. Προσαρμοσμένη στα επίπεδα της παιδικής κατανόησης η Λογοτεχνία για παιδιά διαφοροποιείται από την τρέχουσα λογοτεχνική παραγωγή μόνο ως προς το βαθμό της προσαρμοστικότητας. Θέματα όπως το διαζύγιο, η ορφάνια, η οικογενειακή δυσαρμονία, η υιοθεσία, οι συγκρούσεις ανάμεσα σε γονείς και παιδιά αλλά και άλλα ακόμα, όπως η ζωή των μεταναστών [βλ. Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη: «Το παιχνίδι χωρίς κανόνες», 1982, ή «Το κρίμα κι άδικο» της Ζωρς Σαρρή, 1990] ή τα ναρκωτικά [βλ. «Το τιμμεντένο δάσος» της Λότης Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, 1981, ή του Μάνου Κοντολέων «Το ταξίδι που σκοτώνει»,

¹¹ Gianni Rodari: «Γραμματική της φαντασίας. Πώς να φτιάχνουμε ιστορίες για παιδιά» [ελληνική μετάφραση], εκδ. Τεκμήριο, 1985, σελ. 106

1988] παρουσιάζουν μεγάλη θεματική αύξηση που συνεχίζεται μέχρι τις μέρες μας.

Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η αναφορά σε συγκεκριμένα βιβλία είναι εντελώς ενδεικτική και δεν καλύπτει χρονικά τουλάχιστον το θέμα «Οικογένεια και παιδική Λογοτεχνία». Είναι επίσης σαφές ότι δεν πρόκειται για αφηγήματα μύησης ή μαθητείας, αφού οι ήρωές τους είναι ήδη «διαμορφωμένοι» σε μεγάλο βαθμό και δεν επιθυμούν να μαθητεύσουν στον κόσμο των ενήλικων αλλά προσπαθούν απλώς να τον αποδεχτούν.

Στον ελληνικό χώρο συγγραφείς που ασχολήθηκαν με την εφηβεία και τη νεότητα [Θεοτοκάς, Τερζάκης, Μαργαρίτα Λυμπεράκη, Κοσμάς Πολίτης, Ι.Μ.Παναγιωτόπουλος] συμπεριέλαβαν στα έργα τους ιστορίες μύησης και διαμόρφωσης. Σε αυτά βασικό σκηνοτικό-χώρος της ιστορίας αποτελεί η οικογένεια. Οι περισσότεροι από τους συγγραφείς αυτούς ανήκουν στη γενιά του '30 και θα ήταν πολύ ενδιαφέρουσα μια λεπτομερειακή κατάταξη των ελληνικών μυθιστορημάτων από τότε μέχρι σήμερα που να μελετά το μυθιστόρημα της εφηβείας στην ελληνική του εκδοχή με όλες τις επιδράσεις αλλά και τις προσμειζίες που υπέστη το είδος, αφού σε πολλές περιπτώσεις συνδέεται χωρίς να ταυτίζεται με το μυθιστόρημα μαθητείας¹².

Στη συνέχεια και μέχρι σήμερα η μυθιστορηματική υποστήριξη του θέματος «οικογένεια» στον ελληνικό χώρο εμφανίζεται σε πολλά έργα, όπου η φθορά των ανθρωπίνων σχέσεων, η ρευστότητα και ο ανταγωνισμός σηματοδοτούνται τις περισσότερες φορές θετικά. Το οικοδόμημα όμως των σχέσεων μέσα στην οικογένεια με τη μορφή που εξελίσσεται στις μέρες μας είναι περίπλοκο, καθώς σκιάζεται τόσο από συμβιβασμούς, όσο και από απαισιοδοξία ως προς τις δυνατότητες αντίστασης.

Σε μια εποχή αναζήτησης οραμάτων όπως η σημερινή, όπου οι νέοι μοιάζουν να αμφιβάλλουν για την αξία του εκσυγχρονισμού και εκδηλώνουν την επαναστατικότητα με την αδιαφορία τους η Λογοτεχνία καλείται περισσότερο από ποτέ να προβάλλει τα δικά της πανανθρώπινα οράματα. Οι νέοι χρειάζονται δράση και διεξόδους, απαντήσεις που απηχούν τα βαθύτερα θέλω τους και μετουσιώνουν τις ονειροπολήσεις τους. Έτσι τα παιδιά θα συναντήσουν τους μεγάλους σ' ένα παιχνίδι που δεν θα περιέχει μόνο στοιχειά μεταμορφωτικής ανάπλασης της πραγματικότητας αλλά και δυνατότητες ανατροπής της.

Νένα Ι. Κοκκινάκη
Συγγραφέας
Συντονίστρια Εκπαίδευσης

¹² Για το ελληνικό μυθιστόρημα «μαθητείας» και τις διαφοροποιήσεις του βλ. στην εργασία της Αγγέλας Καστρινάκη «Οι περιπέτειες της νεότητας: Η αντίθεση των γενιών στην ελληνική πεζογραφία [1890-1945]», εκδ. Καστανιώτη, 1995, σελ.30-34

ΦΙΝΟΚΙΟ Η ΜΑΡΑΘΟ;

Διάβασα σε μια αθηναϊκή εφημερίδα στη στήλη που δίνει συμβουλές για τη μαγειρική, μια συνταγή για χοιρινό με ...φινόκιο. Και αμέσως σκέφτηκα ότι θα πρόκειται για κάποιο εξωτικό συστατικό που δεν έχουμε το αντίστοιχό του στην Ελλάδα. Το συζητάγα με μερικούς φίλους, όταν είδα τον Ιταλομαθή της παρέας να χαμογελάει περιεργα. Τον ρώτησα γιατί, και έμαθα ότι αυτό που νόμιζα για εξωτικό «φινόκιο» ήταν η ιταλική ονομασία του μάραθου.

Κι αναρωτήθηκα για τις γνώσεις της συντάκτριας του μαγειρικού κειμένου και τον ψυχισμό της που δεν της επέτρεπε να χρησιμοποιήσει την ελληνική λέξη μάραθο, φυτό αυτοφυές στην πατρίδα μας από αρχαιότατων χρόνων. Κι έψαξα και βρήκα ότι το μάραθο είναι μιά λέξη που την βρήκαν γραμμένη με γραμμική γραφή Β' στις πήλινες πινακίδες της Πύλου. Μιά λέξη που γραφόταν και προφερόταν το 1200 π.Χ. Σίγουρα και πίο πριν, αλλά δεν έχουμε γραπτή απόδειξη. Αλλωστε έχει διατηρηθεί μέχρι σήμερα η τοπωνυμία Μαραθών, που δεν σημαίνει τίποτε άλλο παρά ο τόπος με τα μάραθα. Και έρχεται η περισπούδαστος και μας λέει τέρμα τα μάραθα και οι αρχαιολογίες, από δώ και μπρός θα το λέτε φινόκιο. Από αντίδραση και μιά που βρισκόμουνα στη λεβεντογέννα Κρήτη, που δε ντρέπεται να μιλάει και να τρώει ελληνικά, το πρώτο πράγμα που παράγγειλα στο εστιατόριο που μπήκα, ήταν μιά μαραθόπιτα. Σας βεβαιώνω ότι ήταν διπλά γευστική.

Ψάχνοντας για το μάραθο ανακάλυψα ότι πολλές σύγχρονες Ελληνικές λέξεις άντεξαν χιλιετίες δείχνοντας τη δύναμη επιβίωσης της γλώσσας μας. Η Γραμμική Γραφή Β' των πήλινων πινακίδων, που βρέθηκαν στα ανάκτορα της Κνωσού, της Πύλου, των Μυκηνών, της Τίρυνθας, των Θηβών και στην ακρόπολη της Μιδέας και στο Διμήνι της Θεσσαλίας, αποδείχθηκε χάρη στην αποκρυπτογράφηση της από τον Βρετανό αρχιτέκτονα Μάικλ Βέντρις το 1953, ότι είναι γραφή ελληνικής γλώσσας. Οι πήλινες πινακίδες περιέχουν σύντομες καταγραφές, τα κατάστιχα των ανακτόρων που πέρα από τις οικονομικές συναλλαγές αποκαλύπτουν ότι σχεδόν όλοι οι θεοί του Ολύμπου λατρεύονταν ήδη στα μυκηναϊκά χρόνια (δεύτερο μισό της 2ης χιλιετίας π.Χ.) και πολλοί ομηρικοί και κλασικοί όροι για τέχνες, χειροτεχνήματα, γεωργία, κτηνοτροφία και τρόφιμα αναγράφονται ήδη από τότε, ενώ πολιτικοί τίτλοι και όροι, όπως άναξ, βασιλεύς, άστν, δήμος, λαός, γέροντες και γερουσία υπάρχουν εδώ και χιλιετίες. Ελληνικές λέξεις ηλικίας 3.500 ετών, που δείχνουν το βάθος, τη δύναμη και την αντοχή στο χρόνο της ελληνικής γλώσσας. Όταν κατέρρευσαν τα μυκηναϊκά ανάκτορα, οι τοπικοί αυτοί περιφερειακοί οργανισμοί επιβίωσαν και μεταβίβασαν στις επερχόμενες γενεές και εποχές τις πολιτικές συνθήκες που σηματοδοτούσαν αυτές οι λέξεις. Και οι λέξεις επιβίωσαν στα ομηρικά χρόνια και στις εποχές που ακολούθησαν, προσαρμοζόμενες όμως κάθε φορά στη μετάπλαση των εννοιών.

Μάραθο, λοιπόν και όχι φινόκιο.

A. T.

Dans le cadre de "Lire en fête"
la librairie hellénique **Desmos**,
en collaboration avec la
Communauté Hellénique de Paris et des Environs
a le plaisir de vous inviter
à une soirée consacrée
à **Andonis Fostiéris**
le dimanche **16 octobre** à partir de **19h30**,
à la Maison de la Grèce.

Andonis Fostiéris, poète, a reçu le Prix national de Poésie 2004 et il est le directeur de la revue littéraire *Lexi*. Il fera au cours de la soirée un état des lieux de la littérature grecque. Venetia Salteri-Kakourou présentera son œuvre. Nathalie Prokhoris lira des poèmes traduits en français. Médiation: Clio Mavroeidakos. Vin de l'amitié. Renseignements: 0143208404

La Communauté Hellénique de Paris
et des Environs
et les Editions AlterEdit
ont l'honneur de vous inviter
le jeudi **20 octobre 2005** à **20h30**
à la Maison de la Grèce
à la présentation du livre de **Babis Plaïtakis**
Le Greco et Le Grand Inquisiteur
en présence de l'auteur

Le livre sera présenté par M Philippe Brunet Professeur de l'Université de Rouen. Anastassia Politi et Estelle Meyer liront des extraits du livre. *Communi dans l'Histoire sous le nom de Le Greco, Domenikos Theotokopoulos (1541-1614) a ébloui le monde par son génie. Rempli de son devoir de peintre, recherchant la lumière et l'extase, il a vécu avec intensité, sa vie artistique, luttant contre les forces des ténèbres. Avec son art incomparable, il a transcendé les dimensions de la peinture, en créant des œuvres d'art pleines de spiritualité dans l'Espagne du 16ème siècle, minée par les passions religieuses et la plus impitoyable, l'Inquisition. Ainsi, au sommet de son art, Le Greco croise le chemin du Grand Inquisiteur et sa haine implacable. S'ensuit un combat entre l'art et l'obscurantisme, l'art et l'intégrisme religieux, la*

représentation divine et le dogme. Un passionnant combat, où se mêlent de sombres intrigues et de vils intérêts politiques et dont ni le Grand Inquisiteur, ni Le Greco n'en sortiront indemnes.

Babis Plaïtakis a étudié l'histoire de l'art et l'archéologie en France, avant d'être auteur à succès en Grèce. Il est également réalisateur de films et de documentaires sur les Arts Plastiques.

La Communauté Hellénique de Paris
et des Environs
a le plaisir de vous inviter au vernissage de
l'exposition de tableaux, d'objets
décoratifs
et de bijoux
de Sandrine BILLET
le jeudi **13 octobre 2005**, à partir de **19h00**
à la Maison de la Grèce
Exposition du 10 au 22 octobre 2005

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 28^{ης} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
Κυριακή 6 Νοεμβρίου 2005
από τις 16 :00
Αίθουσα Rossini, Δημαρχία 9^{ης}
6, rue Drouot, 75005 Paris
Κύριος ομιλητής : Άλκη Ζέη

L'Action Grecque en Afrique, présidée par Mme Mérou KECECIOGLOU organise une soirée de gala le 15 Novembre 2005 à 20h30 à l'Espace Pierre CARDIN Spectacle de l'opéra ATHENES "ZORBA" Mise en scène de LORCAMASSIME en présence des ministres grecs de la culture et des affaires étrangères. La soirée sera présentée par Mmes Line RENAUD et Haris ALEXIOU Soirée en faveur des enfants du sida et ouverture d'un nouvel orphelinat. Prix des places 100 euros Contacts : Quoi qu'il en soit 0685542725, 0612689912

Diaspora Grecque
<http://diaspora-grecque.com/>

ECOUTER RADIO ENGHIEU IDF 98.00
(antenne Grecque)

INFO-GREECE
<http://www.info-grece.com/>

Jacques Lacarrière (1925-2005) est mort

Né le 2 décembre 1925 à Limoges (Haute-Vienne), il étudie le droit, les lettres classiques et l'hindi aux Langues orientales, avant d'être journaliste, critique et reporter successivement aux quotidiens *Combat* (1953), *Le Monde*, *Le Matin*, aux hebdomadaires *L'Express*, *Le Nouvel Observateur* et aux mensuels *Réalité*, *Géo*, le *Magazine littéraire*, puis à *Nouvelles clés* et à *Caravane*.

Son premier voyage en Grèce date de 1947, où il découvre Delphes. Déjà, il traduit Hérodote et le tragique Sophocle (*Oedipe-Roi*, *Oedipe à Colone*, *Antigone*). Il écrit une quarantaine d'ouvrages, allant du récit de voyage au roman, en passant par la poésie ou l'essai. Parmi eux, *Sophocle, essai de dramaturgie* (1960), *Les Hommes ivres de Dieu* (1961), *Chemin faisant ou la mémoire des routes* (1974).

L'Été grec (Plon, 1976) lui vaut un succès immense, de même que *Marie d'Égypte* (1983) ou le *Dictionnaire amoureux de la Grèce* (2001). Dans sa maison de Sacy, en Bourgogne, il a été le premier à traduire en France Vassilikos, Séféris ou Ritsos. L'ensemble de son œuvre a été couronné par le Grand Prix de l'Académie française (1991) et le Prix littéraire Prince Pierre de Monaco (1995).

Lacarrière se choisit ses "ancêtres en littérature", Pindare, Eschyle, Hésiode, Sophocle. La Grèce, "véritable continent spirituel", l'attire et le fascine. Il fera, au mont Athos, parmi les moines, plusieurs de ces séjours initiatiques qu'il relate dans *L'Été grec*. Mais là comme ailleurs, il n'est pas question de faire du "tourisme byzantin". Voyager, pour Lacarrière, c'est "perdre ses idées préconçues, ôter du visage des autres ces masques dont on les affuble (croyant peut-être ainsi qu'on se les rend plus proches), c'est tôt ou tard devoir se retrouver nu devant soi et devant autrui".

Le 4 septembre 2005 la commune d'Exomvourgo à Tinos honorait Jacques Lacarrière pour son œuvre. Il fut sa dernière apparition publique. Il est rentré à Paris pour une opération. Il est mort des complications post-opératoires. Nous avons perdu un ami.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ CINE-CLUB

Tous les vendredis à 20 heures

Κάθε Παρασκευή στις 8 μμ

Παρασκευή 7 Οκτωβρίου 2005

ΔΥΣΚΟΛΟΙ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ: Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΜΟΥ 2002, έγχρωμο, 108 λεπτά. V.O.S.T.F. Σενάριο-Σκηνοθεσία: Πέννυ Παναγιωτοπούλου, Σύμβουλος σεναρίου Jan Fleischer, Φωτογραφία: Δημήτρης Κατσαίτης, Καλλιτεχνική διεύθυνση: Λιλή Κέντακα, Επιμέλεια σκηνικών: Aurelien Leriche, Κοστούμια: Λιλή Κέντακα, Μουσική: Σταύρος Σοφιανόπουλος, Ηθοποιοί: Γιώργος Καραγιάννης, Στέλιος Μάινας, Ιωάννα Τσιφγκούλη, Χρήστος Στεργιόγλου, Χρήστος Μπουγιώτας και η Δέσπω Διαμαντίδου.

Δράμα. Ο Ηλίας, ένα δεκάχρονο αγόρι που ζει στην Αθήνα στα τέλη της δεκαετίας του 60' ζαφνικά χάνει τον

πατέρα του. Η υπόλοιπη οικογένεια προσπαθεί να συνηθίσει την καινούρια πραγματικότητα, καθένας με το δικό του τρόπο, εκτός από το μικρό αγόρι που αρνείται να πιστέψει ότι ο πατέρας του είναι νεκρός. Μη μπορώντας να συμφιλιωθεί με το χωρισμό, υιοθετεί μια παράξενη συμπεριφορά με σκοπό να κρατήσει τον πατέρα του ζωντανό μέσα του για πάντα. Πάνω από όλα, είναι απόλυτα σίγουρος, ότι ο πατέρας του θα γυρίσει όπως του υποσχέθηκε, για να παρακολουθήσουν μαζί την προσελήνωση. Η προσελήνωση γίνεται. Ο Άνθρωπος για πρώτη φορά αποχωρίζεται τον πλανήτη του, τη γη. Και ο Ηλίας αποχωρίζεται για πρώτη φορά τον πατέρα του. Δεν θα τον περιμένει άλλο. Μεγαλώνει ζαφνικά. Μια νέα εποχή αρχίζει για τη ανθρωπότητα, αλλά και για τον νεαρό Ηλία.

Η ταινία «Δύσκολοι αποχαιρετισμοί: Ο μπαμπάς μου» απέσπασε το βραβείο καλύτερου ανδρικού ρόλου στο φεστιβάλ του Λοκάρνο.

Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 2005

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ 2003, έγχρωμο, 108 λεπτά V.O. Σκηνοθεσία Τάσος Μπουλιμέτης, Σενάριο Τάσος Μπουλιμέτης, Διεύθυνση Φωτογραφίας Τάκης Ζερβουλάκος, Μουσική Ευαθία Ρεμπουτσικά, Μοντάζ Γιώργος Μαυροσαρίδης, Σκηνικά Όλγα Λεοντιάδη, Κοστούμια Μπιάνκα Νικολαρέιζη, Ήχος Δημήτρης Αθανασόπουλος, Διεύθυνση παραγωγής Γιάννης Ιακωβίδης, Εκτέλεση Παραγωγής Κώστας Λαμπρόπουλος.

Ηθοποιοί: Γιώργος Χωροφάς, Ταμέρ Καραντάλ, Μπασάκ Κουκλούκαγια, Ιεροκλής Μιχαηλίδης, Στέλιος Μάινας, Ρένια Λουιζίδου, Τάσος Μπαντής, Οδυσσέας Παπασηλιώπουλος, Μαρίνα Καλογήρου, Κάκια Παναγιώτου, Μάρκος Οσσές.

Ιστορική κωμωδία Η πολιτική κουζίνα είναι πικάντικη. Άνθρωποι απ' όλο τον κόσμο έφευγαν από τους τόπους τους και πήγαιναν στην Πόλη για να φτιάξουν μια καλύτερη τύχη. Τις ιστορίες του τόπου τους, για να μην τις ξεχάσουν, τις έβαζαν μέσα στο φαγητό τους. Η ταινία διηγείται την ιστορία του Φάνη Ιακωβίδη, ενός γεωτεκτονικού σαραντάρη καθηγητή αστροφυσικής, με μεγάλο ταλέντο στη μαγειρική. Με αφορμή την επερχόμενη επίσκεψη του παππού του από την Κωνσταντινούπολη και μέσα από την προετοιμασία του φαγητού, ο Φάνης μας ταξιδεύει πίσω στα παιδικά του χρόνια και τον πρώτο του έρωτα... Ένα ταξίδι στο παρελθόν και το όνειρο με συνεπιβάτες τον έρωτα, το γέλιο και τις αναμνήσεις. Ένα ταξίδι-αναζήτηση του εαυτού του, του πρώτου έρωτα, της γλυκόπικρης πραγματικότητας. Ένα ταξίδι με ποικίλα σχόλια και πεντανόστιμα μουσικά. Πολίτικα αλλά και πολιτικά. Κρατικά βραβεία 2003: Καλύτερη ταινία και άλλα 7 βραβεία

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου 2005

ΑΙΩΝΙΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ 2001, έγχρωμο, 100 λεπτά, V.O.S.T.F. Σκηνοθεσία και Σενάριο Βαγγέλης Σεϊτανίδης, Φωτογραφία Αλέκος Γιάνναρος, Μοντάζ Γιώργος Τριανταφύλλου, Σκηνικά Σοφία Ζούμπερη, Κοστούμια Λούκια Χατζέλου, Μουσική Φωτεινή Βαξεβάνη, Dimitris Tsakas, Τραγούδια Calexico, Bob

Dylan, Ηχογράφιση Αντώνης Οικονόμου, Διεύθυνση παραγωγής Δημήτρης Τζέλας Παραγωγή Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, ACCELERE Συμπαράγωγοί Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση, Βαγγέλης Σεϊτανίδης, Lexicon & Partners, Opticom
 Ηθοποιοί : Αιμίλιος Χειλάκης, Μαρία Σολωμού, Στέλιος Χριστοφορίδης, Σπύρος Σταυρινίδης, Μαίη Σεβαστοπούλου, Guest stars Μιχάλης Ιατρόπουλος, Σμαράγδα Καρύδη

Δράμα. Στο Καζίνο μία είναι η βασίλισσα, η μπίλια. Κανείς από τους παίκτες δε δίνει σημασία στις κρουπιέρισσες. Όμως ο Τάκης, «αιώνιος φοιτητής» στην ιατρική Αθηνών, δεν πάει στο καζίνο για τα εκατομμύρια, αλλά για το μεροκάματο. Η Βέρα δουλεύει σε γυμναστήριο, αλλά πιάνει και δεύτερη δουλειά ως κρουπιέρισσα. Σκοπός της να προστατέψει τη μάνα της, αφού ο κανονισμός απαγορεύει την είσοδο στους συγγενείς των κρουπιέρηδων. Ας χτυπιέται όσο θέλει ο πατέρας της. Ρουλέτα δε θα ξαναπαίξει! Κάποια στιγμή ο Τάκης και η Βέρα γίνονται εραστές. Στήνουν ένα παιχνίδι στη ρουλέτα αφήνουν τα λεφτά αποκοιμούνται στη μάνα της και κρύβονται σ' ένα φιλικό σπίτι. Μέσα εκεί το ρομαντικό τους όνειρο σύντομα υποκύπτει στη μιζέρια των συνθηκών ζωής. Όταν ο πατέρας της πεθαίνει από έμφραγμα μέσα στο τζιπ του, η Βέρα βρίσκεται ξαφνικά με λεφτά. Στην κηδεία ο διευθυντής του καζίνο την απειλεί πως θα την στείλει στη φυλακή. Με την πρώτη του μεγάλου μήκους ταινία απέσπασε το βραβείο πρωτοεμφανιζόμενου σκηνοθέτη στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης (2001).

Παρασκευή 28 Οκτωβρίου 2005

ΑΚΡΟΒΑΤΕΣ ΤΟΥ ΚΗΠΟΥ 2001, έγχρωμο, 105 λεπτά V.O.S.T.F. Σενάριο και Σκηνοθεσία Χρήστος Δήμας, Φωτογραφία Φίλιππος Κουτσάφτης, Μουσική Νίκος Κηπουργός, Σκηνικά-Κοστούμια Ιουλία Σταυρίδου, Παραγωγός Κώστας Βαρκάδας
 Ηθοποιοί : Γιώτα Φέστα, Θέμις Μπαζάκα, Χρήστος Νομικός, Έρση Μαλικένζου, Βάνα Ραμπότα, Αθηνά Παππά, Μηνάς Χατζησάββας, Γιώργος Μαρίνος, Νένα Μεντή, Ακροβάτες Μιχάλης Ευριπιώτης, Γιώργος Παππάς, Μίλος Σωτηριάδης, Στάθης Βραχάς, Θέμις Μητρόπουλος, Δημήτρης Θωμάς, Χάρης Κωστόπουλος.

Δράμα. 1974. Ελευσίνα. Οι «Ακροβάτες» μια παρέα από εντεκάχρονα αγόρια, περνούν ανέμελα το τελευταίο καλοκαίρι της παιδικής τους ηλικίας. Δεν υποψιάζονται ότι ο κόσμος των «μεγάλων», με τους έρωτες, τα πάθη, τις προκαταλήψεις και τις «κατάρεις» του, θα σφράγιζε την ίδια τους τη μοίρα.

Η ταινία «Οι ακροβάτες του κήπου» προβλήθηκε στο Φεστιβάλ του Κάρλοβι Βάρι.

L'Association "Musique en Voyage" (Paris 20°) propose des cours orientés sur les musiques du monde et notamment de la Grèce : violon, oud, bouzouki, baglama, guitare. E-Mail : musiquevoyage@club-internet.fr Tél : 01 43 66 54 83

LES DIAMANTAIRES

GASTRONOMIE GRECQUE
 depuis 1929

60, rue Lafayette
 75009 PARIS
 Tél : 01 47 70 78 14

Μιλάτε ελληνικά στο σπίτι αλλά δυσκολεύεστε να καταλάβετε μια έντονη συζήτηση στην Ελλάδα; Γράφετε και διαβάζετε ελληνικά αλλά δυσκολεύεστε να διαβάσετε ένα άρθρο στην εφημερίδα;

Ειδικό μάθημα ελληνικών για ομογενείς .

Τρίτη : 6 μμ – 8 μμ

Πληροφορίες στο 01 49 29 05 32
 κάθε μέρα
 από τις 3 μμ ως τις 7 μμ.

Φωνή - Γραφή
 Σύλλογος για τη διδασκαλία των νέων Ελλήνων στη Γαλλία

Connaissance Hellénique, samedi 5 novembre 2005, à 15h00, à la Maison de la Grèce, conférence de M. P. JULIEN, Prof. de mathématiques : « Aristote et la pensée mathématique grecque »

Nouveau : Eveil aux "Danses du Monde". Cours pour enfants de 6 à 8 ans, incluant des danses grecques. MJC "les Hauts de Belleville". 43 rue du Borrégo. 75020 Paris. Renseignements : annemeija@wanadoo.fr Tél : 01 46 56 50 94